

Universiteit
Leiden
The Netherlands

EHRM 25 november 2021, nr. 63703/19 (Mucha t. Slowakije)
Bentvelzen, F.C.

Citation

Bentvelzen, F. C. (2022). EHRM 25 november 2021, nr. 63703/19 (Mucha t. Slowakije). *Nederlands Juristenblad*, 97(4), 278. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3278573>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3278573>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Aanbevolen citeerwijze:
NJB 2022/ ... (nummer uitspraak)

EHRM	278
Hoge Raad (civiele kamer)	279
Hoge Raad (strafkamer)	281
Afd. bestuursrechtspraak RvS	282
Centrale Raad van Beroep	284
College Beroep bedrijfsleven	289

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Deze rubriek wordt verzorgd door onderzoekers van de Universiteit Leiden, de Universiteit Utrecht en het College voor de Rechten van de Mens. Onderstaande bewerkingen zijn verzorgd door mr. F.C. Bentvelzen en prof. dr. R.A. Lawson (beide UL). Alle uitspraken van het EHRM staan op www.echr.coe.int; een selectie verschijnt uiteindelijk in Reports of Judgments and Decisions. De uitspraken van kamers van het EHRM worden drie maanden na de uitspraakdatum definitief, tenzij er intern appel wordt ingesteld bij de Grote Kamer van het Hof.

239

25 november 2021, nr. 63703/19

Art. 6 EVRM. Onpartijdig gerecht. *Plea-bargain* overeenkomsten. Objectief gerechtvaardigde twijfel onpartijdigheid na beoordeling van zaak klager door dezelfde rechters die eerder mededaders hebben veroordeeld op basis van *plea-bargain* overeenkomsten. Formulering van uitspraken in zaken van mededaders doet afbreuk aan onschuldpresumptie klager. Hogere rechter laat na schending te herstellen.

(art. 6 EVRM)

Mucha/Slowakije

A. Feiten

Klager is als lid van een criminele organisatie vervolgd voor verschillende strafbare feiten. Acht andere leden van dezelfde criminele organisatie zijn in een aparte procedure vervolgd, omdat zij bereid waren tot het sluiten van *plea-bargain* overeenkomsten. De goedkeuring van deze overeenkomsten en de veroordeling van de acht leden geschiedt door dezelfde drie rechters. In de overeenkomsten en de veroordelende uitspraken staan verschillende verwijzingen naar de rol van klager binnen de criminele organisatie en zijn betrokkenheid bij de door de veroordeelde leden (hierna: mededaders) gepleegde

feiten. Vervolgens wordt klager veroordeeld tot een gevangenisstraf van 23 jaar. De beoordeling van zijn zaak geschiedt door dezelfde drie rechters die de *plea-bargain* overeenkomsten en de zaken van de mededaders hadden beoordeeld. Een deel van de motivering van de veroordeling is gebaseerd op getuigenbewijs dat kon worden gebruikt na de overeenkomsten, alsmede op de eerdere veroordelingen van de andere leden. Klager stelt hoger beroep in en dient een klacht in bij het Constitutionele Hof, echter zonder succes.

B. Procedure in Straatsburg

Klager voert aan dat geen sprake is geweest van een behandeling van zijn zaak door een onpartijdig gerecht en dat zijn onschuldpresumptie is geschonden (schending van art. 6 lid 1 en 2 EVRM).

C. Beslissing van het Hof (Eerste Kamer)

(Turković (president), Paczolay, Wojtyczek, Poláčková, Felici, Wennerström, Sabato) Het Hof merkt op dat de klacht betreffende schending van de onschuldpresumptie valt te herleiden tot dezelfde onderliggende kwestie als de klacht betreffende de partijdigheid van het gerecht. Het Hof zal de kwestie daarom in het kader van het vereiste van onpartijdigheid (art. 6 lid 1 EVRM) behandelen. Het Hof stelt vast dat het gerecht uit uitsluitend professionele rechters bestond, waarvan mag worden aangenomen dat zij goed in staat zijn afstand te bewaren tot de bevindingen in de eerdere zaken. Bovendien heeft het gerecht in de zaak tegen klager ook ander bewijs beoordeeld en is het tot een op zichzelf staand oordeel in deze zaak gekomen, waarin het niet is gebonden aan de bevindingen in de eerdere zaken. Het Hof herhaalt zijn eerdere rechtspraak waarin het heeft geoordeeld dat de onschuldpresumptie wordt geschonden, wanneer in een rechterlijke beslissing of verklaring het standpunt besloten ligt dat een verdachte schuldig is, voordat de verdachte daadwerkelijk in rechte schuldig is bevonden. Desalniettemin is algemeen geaccepteerd dat in complexe zaken waarin verschillende personen zijn betrokken die niet tegelijk kunnen worden vervolgd, kan worden verwezen naar de betrokkenheid van individuen, ook als hun zaak nog moet worden behandeld. Gezien de aard van de ten laste gelegde feiten in deze zaak, was het essentieel om ook te verwijzen naar het handelen van anderen. De individuele verwijzingen naar klager waren echter niet zo verwoord dat duidelijk was dat hij nog zou worden vervolgd en dus nog niet schuldig was bevonden. Daarbij was

zijn betrokkenheid bij de betreffende criminele activiteiten specifiek omschreven. Het Hof overweegt dat zou kunnen worden gezegd dat er voor het gerecht een prikkel bestond om de feitelijke vaststellingen uit de eerdere zaken te volgen, nu het de medeplegers had veroordeeld en ervoor had gekozen die veroordelingen te betrekken bij de vervolging van klager. Een afwijking van die vaststellingen zou de uitspraak tegen klager immers ongeloofwaardig maken. Ten aanzien van de medeplegers en de door hen gegeven verklaringen geldt een vergelijkbare prikkel om geen tegenstrijdige verklaringen af te leggen.

Het Hof oordeelt dat de uitspraken in de eerdere zaken tegen de mededaders afbreuk hebben gedaan aan de onschuldpresumptie van klager. Gezien de rol die deze uitspraken hebben gespeeld in de behandeling van zijn zaak, door hetzelfde gerecht, was zijn twijfel over de onpartijdigheid van het gerecht gerechtvaardigd. Het Hof overweegt ten slotte dat de hogere rechters in Slowakije dit gebrek in de procedure niet hebben hersteld, terwijl zij hiervoor wel de bevoegdheid hadden.

D. Slotsom

Het Hof oordeelt unaniem dat art. 6 lid 1 EVRM is geschonden. Het kent € 7.800 aan immateriële schadevergoeding, en € 630 aan vergoeding van onkosten toe. •

240

7 december 2021, nr. 29582/09

Art. 11 EVRM. Vakbondsvrijheid. Gedetineerden die in het kader van detentie arbeid verrichten, vormen een vakbond. Federatie laat de vakbond toe, maar krijgt vervolgens opdracht de vakbond uit te schrijven omdat gedetineerden geen vakbond mogen vormen. Reikwijdte art. 11 EVRM. Arbeid in kader van detentie verschilt van gewone arbeid. Vakbondsrechten lastig uit te oefenen tijdens detentie. Onvoldoende consensus in Europa. Ruime margin of appreciation. In toekomst valt afweging wellicht anders uit, maar in deze zaak geen schending.

(art. 11 EVRM)

Yakut Republican Trade-Union Federation/Rusland

A. Feiten

In het verre Jakoetsk, zo'n 5000 km ten oosten van Moskou (en daarmee 11.000 km ten